

Vuaitak tuejjeed ooccmõõžž da vuoltteed meâlddõõzzid še interneettest (www.kela.fi/neetest).

Lââ'ssteâd: www.kela.fi/puo-almpeivvteagg

Vuaitak ärvvtõõllâd la'skķeem-mašina veäkka, mõõn jiânnaï vuäžžak ouddõõžž (www.kela.fi/laskurit).

Vuaitak kõõččâd lââ'zz te'lfonkääzzkõõžžâst (www.kela.fi/telfoonast).

Tiuddâd lomaakk târkka da ainsmââ'tt, što puk taarbšum meâlddõõžž lie mie'ldd.

Jõs taarbšep lââ'ssteâdaïd, vä'lddep tu'nne õhttvuõd.

Pää'stet ooccmõõžž da meâlddõõzzid addrõ'sse Kela, PL 10, 00056 KELA.

Jõs jiõk leäkku ääi'jab ooccam Kela ouddõõzzid da leäk serddam Lää'ddjânma, tiuddâd lââ'ssen lomaakk Y 77sms. Jõs leäk vue'lğğmen âlggânma, tiuddâd lââ'ssen lomaakk Y 38.

Jõs kõõččmõõžžâst lij tuâjppää'meh, ämatkõpp le'be jâattlõkpää'meh, ko'rvvõõžž âlgg vuõss-sâjjsânji oocçâd äâsktemõhttõõžžâst.

Jõs reâuggpää'st'te'mesvuõtt lij šõddâm sääldatpää'meh diõtt, ko'rvvõõžž âlgg oocçâd Riikk-konttrest.

Ooccamâi'ğğ: 2 määnpââ'j se'st reâuggpää'st'te'mesvuõd / reâugast meâdda-âarram ä'lğğmest.

1. Oocci teâd

Persoontiõtt

Sokknõmm da ouddnõmm

Te'lfon-nââmar

Ne'ttpää'staddrõs

Addrõsteâdaïd Kela vuäžž meerteättriâžldõõggâst.

2. Tillnââmar

3. Ooccmõš

Mõõn ouddõõžž oozzak? Va'lljed õõut le'be mângg vaajtõsmââinain.

Puõzzâlmpei'vvtie'ğğ

Vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ

YEL-ââsktum põõrgâsnee'kķ pei'vvtie'ğğ jiõččvasttõsââi'jest

MYEL-ââsktum oummu Mela-puõzzâlmpei'vvtie'ğğ jiõččvasttõsââi'jest

Njuâmmamtauddpei'vvtie'ğğ. Vuaitak mõõnnâd vuõi'ğğest päikka 11.

Luõvtempei'vvtie'ğğ

4. Puõzzâlmâi'ğğ

Puõzzâlmâi'ğğ _____ - _____ (tuu puâccjummuž aalgâst vue'ljee'l)

Lij-a reâuggpää'st'te'mesvuõdâd mäinnan pää'meh, ämatkõpp, jâattlõk pää'meh le'be reâkkõõžžâst šõddâm pää'meh?

lj

Lij. Tiuddâd še lââ'ssen **Čiõlgtõõžž pää'mhest.**

5. Čiölgtoš reäugast da toi' mmjumšest

Kovvööl, mäkam tuäj reäuggsad ko'lle.

Leäk-a leämmaž vuöi'ggest ouddäl puäccjummuž:

a. Pä'lkkvuäžžjen?

Jiöm Leäm; ämmat da änn'jöz reäugg

Tuäjju'vddji nõm

Reäuggköskk aa'lji

Reäuggköskk puudi

b. Pöörgäsne'kken, mäddtäällne'kken le'be jie'llemvue'kkharjjtee'jen?

Jiöm Leäm; jijjan pörggâz nõmm, pöörgâsmall, taimmsue'rğğ da pöörgâsnâamar

c. Reäugte'mes reäuggoocjen TJ-käzzköözzin?

Jiöm Leäm; möön ämmat tuäjaid oo3zak?

d. Vâ'lddtääimlaž mätt'tööttjen?

Jiöm Leäm; ko'st?

e. Jee'res jie'llemvue'jjest?

Jiöm Leäm; möön tuäj leäk tuejjääm?

6. Puözzâlm le'be pää'meh vaiktös reäuggpâstlvažvuõ'tte

Kovvööl, mä'htt puözzâlm le'be vâ'kk vaikat tuu reäuggpâstlvažvuõ'tte.

7. Säursmä'ttemtarbb

Leäk-a sagstööllâm säursmättmööžž taarbâst hoi'ddjeei dâhttrin?

Jiöm Leäm; mäid leä'ped suäppâm? Jös leäk ju'n leämmaž säursmättmööžžâst, mušttäl mä'htt töt šööddi.

8. Puõzzâlmäi'j puätti

Vuäzzak-a puõzzâlmäi'jest pää'lk?

- Jiöm Vuäzzam. Tuäjju'vddi i'lmmt puõzzâlmäi'j pää'lk Kelaa'je tuäjju'vddi ä'sseemkääzzkõözzâst, puädrekestee'rest le'be lomaakkin Y 17 (l'lmmtõs tuäjju'vddi mä'hssem pää'lkest).

Tuäjju'vddjad nõmm da õhttvuõtt-teäđ

Vuäzzak-a le'be oo3zak-a puõzzâlmäi'jest ko'rvvõõzz le'be jeältõõgg älggânmin?

- Jiöm Vuäzzam; mäid da ko'st?

9. Puõzzâlmpei'vvtie'ğğ meärra vaaktee teäđ

i Puõzzâlmpei'vvtie'ğğ meä'r la'skķeet tuu ee'kkpuätti vuäđald. Ee'kkpuättjin juu'rdeet tuu puättjid 12 kalentermäänpää'j ääi'j. Tãn ääi'j kääččat tä'rkstõöllâmkkõskân. Pei'vvtie'ğğ ä'lğğemäi'ğğpoodd da tä'rkstõöllâmkkõskõ kõ'skķe kuäđđai kuuitäg 1 kalentermäänpää'jj, koon ääi'j tuu vuäzzam puättjid jeät valddu lokku.

Kela vuäzz puäđteäđaid puädrekestee'rest, jeältõkstroj'ttlin da ouddõõzzi ma'hssjin. Raukkâp tuu puättjid kuõskki lää'ssteäđaid tãn lomaakkin.

Loogg lää'zz www.kela.fi/sairauspaivaraaha_maara

Vuäzzak-a pei'vvtie'ğğin seämma ääi'j roodnairuätthäid le'be piärhääid häiddpää'lk?

- Jiöm Vuäzzam, meä'rte'mes ääi'j.
 Vuäzzam, mähss juätkkai _____ räija.

Puõzzâlmpei'vvtie'ğğ vuäđđan äärrai ee'kkpuätti vuei'tet la'skķeet tä'rkstõöllâmkkõskõ 3 mäimõs kalentermäänpää'j puättji vuäđald. Tæt oudald, što tuu 4:in keärdduum 3 kalentermäänpää'j puätti lie uu'ccmõsân suurab ko tuu 12 kalentermäänpää'j ee'kkpuätti. Lää'ssen oudldõssân lij, što leäk tä'rkstõöllâmkkõskõ ääi'j

- valmštõõvvâm ämmta da čõõđtam tu'tkķõõzz leämmaž prizoovâst le'be siviilkääzzkõözzâst
- leämmaž puärrsipei'vvtie'ğğpää'j mænğa vuäzzas le'be voo'ps meädda reäuggjie'llmest vuälla 3-ekksaž päärnzad dommhääid diõtt leämmaž puärrsipei'vvtie'ğğpää'j mænğa vuäzzas le'be voo'ps meädda reäuggjie'llmest adoptiopäärnzad dommhääid diõtt
- leämmaž meädda reäugast vuälla 16-ekksaž puõcci le'be lää'mes päärnzad puõccihoiddu vuässõõttâm diõtt (dommhääid le'be puõccipõrtthääid) serddam älggânmin Lää'ddjânma, jiõm-ga älggânmin äären leämmaž Lää'ddjânmin puõzzâlmääsktum

Oo3zak-a pei'vvtie'ğğ tä'rkstõöllâmkkõskõ 3 mäimõs kalentermäänpää'j puättji vuäđald?

- Jiöm Oo3zam (l'lmmt vuäđđtõõllmõõžž oou'dab pääi'kest.)

10. Čiõlgtõs vue'ssäi'ğğtuäjast da pää'lkest. Tiuddâd tä'lk, jõs oo3zak vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ.

Pä'lkķvuäzzai

i Tiuddäi'ğğtuäjain juu'rdeet tääu'jmõsân tuäj, ko'st mie'rrkõskksaž tuäjjäi'ğğ lij uu'ccmõsân 30 čiässâd neä'ttlest le'be tuäjila tuäjjäi'ğğ lij kõõčmõõžžâst äärrai sue'rjest takainalla suävldum tiuddäiggsa tuäjila mie'rrkõskksaž tuäjjäi'j kookkaž.

Mâkam reäuggkõõskâst leäk?

- Tiuddäi'ğğtuäjast Vue'ssäi'ğğtuäjast õõut tuäjju'vddi kääzzkõözzâst määng tuäjju'vddi kääzzkõözzâst

Õhttâd mie'ldd tuäjju'vddjin tuejjuum vue'ssäi'ğğtuäj kuõskki suäppmõõžž.

Suäppmõõžžâst ä'lğğe se'lvvned suäppum tuäjjäi'ğğjä'rjstõõllmõš da vue'ssäi'ğğtuäj ääi'jest mahssum pä'lkķ.

Põõrgâsnek

- Leäm tuejääm tiuddäi'ğğtuäj. Kie'ppääm tuäjjan äi'ğğkõõsk _____ - _____

Muštâl, mä'htt kie'ppääk tuäjjad 40–60 %. Ouddmiärkkân tuejjad-a kii-ne jee'res ooumaž vue'zz tuäjstad?

11. Njuämmamtauddpei'vteä'gğ. Tiuddâd tâ'lĳ, jös oo3zak njuämmamtauddpei'vvtie'gğ.

i l'Immet tä'st äi'gğpää'j, koozz leäk vuä3žam pue'rrvâajjamvuu'd njuämmamtaudin va'stteei dâhttar tu'mmstögg reäugast meädda-äärrest, čärrummšest le'be karantee'nest.

Reäugast meädda-äärrest äi'gğ _____ - _____

Tu'mmstök kuäskk vuälla 16-ekksaž päärna, koon huölteei leäm Kâ'l

Leäm leämmaž voo'ps meädda pä'lĳktuäjast pöögâstoi'mmjummšest

Leäm leämmaž vuäzzas meädda tuäjast le'be tuejjäm jee'res tuäj.

Tuäj-jä'rjstöollmööžž kue'skke

pä'lĳktuäj

pöögâstoi'mmjummuž

Lâä'ssteäđ tuäj-jä'rjstöollmööžžin

Tuäjju'vddji/pörggsi nõom da öhttuött-teäđ. l'Immet še jiijjad addrööz, jös jiök leäku i'lmmtam addröözzad Digi- da meerteätkontra.

i Pei'vteä'gğ meä'rtâäv tuöđlaž tiänasmööntööz vuäđald. Tääimat Kelaa'je tuäjju'vddjest vuä3žmad teäđ tiänasmööntöözžast le'be raauk tuäjju'vddjad tääimted tön. Kela vuä3ž teäđ YEL- da MYEL-reäuggpuättjest vuöi'gğgest jeältökstroj'ttlest.

12. Meälldööz

i Dâhttatuöđštös A lij täujja ri'jtteei vuä'nkös puö3žälmäai'j čuä'jtem diött, leäša mäaimösân 60 puö3žälmpei'v mângja dâhttrest älgg raukkâd tää'rkes tuöđštööz le'be dâhttarcialkâlm B.

Puö3žälmpei'vvtie'gğ mä'hssem väaras taarbšet 90 pei'vteä'gğpeei'v mângja tuäjtiörvâsvuötthual ciälkâlm. Raauk ciälkâlm tuäjtiörvâsvuöttdâhttrastad. Ciälkâlm kai'bbjet tâ'lĳ pei'vvtie'gğ oocjin, koin lij reäuggköskk.

Tuäjju'vddi i'lmmtös tuäjju'vddji ä'sšeemkääzžköözžast, puäđrekistee'rest le'be Kela lomaakkin Y 17 (l'Immtös tuäjju'vddi mä'hssem päälĳkest), jös tuäjju'vddjad mähss puö3žälmäai'jest päälĳ.

Vue'sspuö3žälmpei'vvtie'gğ väaras taarbšet teäđaid tuäjjäi'j kie'ppummšest juö'kk tuäjju'vddjest, jös tu'st lie jäänab ko öhtt vue'ssäiggsaž reäuggköskk.

Puö3žälmpei'vteä'gğ

Dâhttatuöđštös A

Dâhttarcialkâlm B

Njuämmamtauddpei'vteä'gğ

Pue'rrvâajjamvuu'd njuämmamtaudin va'stteei dâhttar tu'mmstök le'be dâhttatuöđštös A reäugast meädda-äärrest, čärrummšest le'be karantee'nest.

Vue'sspuö3žälmpei'vteä'gğ

Dâhttatuöđštös A

Dâhttarcialkâlm B

Tuäjju'vddjin tiudduum lomakk "l'Immtös - Vue'sspuö3žälmpei'vvtie'gğ" (SV 28) le'be vue'ssäi'gğtuäj kuöskki suäppmös, ko'st puä'tte ou'dde va'stteei teäđ.

Luövtempei'vteä'gğ

Dâhttatuöđštös A

Jee'res meälldööz

l'Immet, jös mätam meälldööz tääimtet mä'nglest

13. Lâä'ssteäđ - Meärk nâamrin, koon oocmööžž päikka vii'ttjak.

Lâä'ssteäđ jee'res pö'mmj. Kee'rjet pö'mmja nõomad da persoontiöttad.

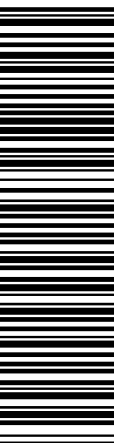
14. Vuällakee'rjtös

Ääsktam uvddum teäđaid vuöiggân da i'lmmtam, jös tök mottje.

Päi'kk da äi'gğ

Vuällakee'rjtös

Vuei'ttep ää'nned tän ouddösää'sš čäu'ddem diött vuä3žum teäđaid še jee'res ouddösää'sšest, jös teäđaid älgg lääj mie'ldd vä'ldded tö'st lokku. Seämmanalla vuei'ttep ää'nned jee'res ouddööz väaras vuä3žum teäđaid tän ouddösää'sš čäu'ddmen. Vuä3žak Kelast teäđ tö'st, ko'st vuei'ttep ha'ngkheed tuu kuöskki teäđaid da koozz vuei'ttep töid luövted.

i Päå'meh šöoddeen tu'st vuäitt lee'd vuöiggädvuött vuäzzääd ko'rvvöözz tiännâzmööntöözäst koon-ne jee'res säå'jest gu Kelast, ouddmiärrkân ääsktemöhttöözäst. Taarbšep teädaid päå'mhest, što tie'ttep, mii ko'rvvöš tu'nne vuöšš-säjjšânji kooll.

Kela mä'hssem puözzälmpei'vvtie'gğest kie'ppeet ko'rvvöözzid, koid kää'tt-ne jee'res vue'ssbie'll lää'jj nuájja mähss seämma ääi'jest da seämma reäuggpäå'st'te'mesvuöđ diött.

Puözzälmpei'vvtie'gğest jeät kuuitäg kie'ppet ko'rvvöözzid, koid ääsktemöhttöš mähss ästtäai'j poo'mhin jiöččtäätla ääsktöözz vuädald.

1. Oocci teäđ

Persoontiött

Sokknömm da risttnömm

Te'lfon-nâamar

Ne'ttpäå'štaddröš

i Addröšteädaid Kela vuäzz meerteättriäžldöögğäst.

2. Måkam vue'jjest päå'meh, vâä'kk le'be pärtt lij šöddâm

Loogg kööččmööžžid ööuti ööuti da va'stted juö'kk päikka kâ'l/ij-vaajtösmäainaid. Va'stted še läå'sskööččmöö'šše, jöš va'lljummuž öölgat tön. Kee'rjet taarbšum kovvöözz päikka 5.

a. Ästtäai'j

 Ij Kâ'l

b. Reäugast le'be reäuggmäätkest le'be tu'st kää'ddet ämmat-taaud

 Ij Kâ'l

Jöš va'sttiik kâ'l, i'lmmet reäugak-a

• jiijjad pörggsest

 Ij Kâ'l

• pä'lkktuájast le'be mäddtäällpöögğasne'kken

 Ij Kâ'l

c. Jáåttlöögğäst

 Ij Kâ'l

Mii motorvuejjamneäv tvejii päå'meh? _____

Rekisternâamar, jöš teäđast _____

d. Viökkvä'lddreäkkööz le'be jee'res reäkkööz diött

 Ij Kâ'l

Reä'kköstuejeei nömm, jöš teäđast _____

Leäk-a tvejjääm reäkkösi'lmmtööz

 Ij Kâ'l; kuä'ss _____

Pää'les-strooi'tel da päi'kk-kä'dd _____

3. Pää'meh ko'rvveemvasttõs

Leäk-a ooccâm le'be vuäžžam ko'rvvõõz jee'resä'rnn?

Jiõm Leäm; ko'st (ouddmiärkkân ååsktemõhttõõz nõmm)?

i Jõs tuu reäuggpâ'st'te'mesvuõđ mäinnan lij ämmat-tauid le'be pää'mhest, jååtlõkpäärtast le'be reäkkõõzžâst šõddâm vâä'kk, se'lvved, lij-a tu'st vuõiggâdvuõtt vuäžžad ko'rvvõõz koon-ne jee'res säâ'jest gu Kelast, ouddmiärkkân ååsktemõhttõõzžâst.
Jõs leäk põõrgâsnek da tu'st lij pää'meh- da ämmat-tauidlää'jj meâldlaž reäuggäâ'i'j ååsktõs, i'Immet, leäk-a ooccâm le'be vuäžžam näkam ååsktõ'sse vuâđđõõvvi ko'rvvõõz. Jõs jiõk veâl leäkku ooccâm ko'rvvõõz, se'lvved jiijjad ååsktemõhttõõzžâst, lij-a tu'st vuõiggâdvuõtt kõõččmõõžžâst åårrai ko'rvvõ'sse.

4. Pää'mehäi'ğğ

I'Immet nu'tt tärkka pää'mehäi'j ko vuei'tlvaž

Pei'vemie'rr _____ Čiässai'ğğ _____

Jõs kõõččmõõžžâst lij ämmat-tauid, tää'rkben; måkam da kuä'ss da mä'htt tõt lij tuõttum

5. Kovvõõl, mii šõõddi da mä'htt vâä'kk šõõddi

Tiuddâd teâdaid vâä'jj šõõdmõõžžâst le'be pää'meh jååttmõõžžâst. Mä'htt lammšõ'vvik, da mõõk vâä'jj šõ'dde pää'meh poodd? Mii le'be mõõk jee'res ää'sš vaaikte?

6. Vuâllaķee'rjtõs

Päi'kk da äi'ğğ Vuâllaķee'rjtõs

